

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

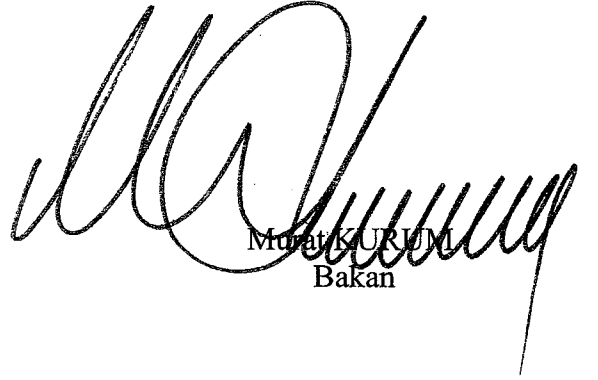
Sayı :30824082-610-13094420
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

22 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN Av. Dr. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/25460 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

7/25460
GK 126

SORULAR

Avrupa Birliği (AB) kurumları tarafından, üye ülkelerde gıda ve tekstil atıklarını azaltmaya yönelik bağlayıcı hedefler içeren yeni düzenlemelerde anlaşma sağlandığı duyurulmuştur.

Bu kapsamda;

- 1) Türkiye olarak, Avrupa Birliği'nin belirlediği atık azaltma hedeflerine yönelik benzer bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır; planlanmaktaysa, düzenlemenin kapsamı ve takvimi kamuoyuna hangi tarihte duyurulacaktır?
- 2) Ülkemizde gıda israfının azaltılması amacıyla, AB'de olduğu gibi güvenli tüketilebilecek satılmamış gıdaların bağışlanmasını teşvik eden bir yasal düzenleme mevcut mudur; mevcut değilse, bu konuda bir çalışma yapılması planlanmakta mıdır?
- 3) Türkiye'de gıda israfını önlemek amacıyla üretim, perakende ve hane halkı düzeyinde alınan tedbirler nelerdir?
- 4) Türkiye'de gıda israfını önlemek amacıyla üretim, perakende ve hane halkı düzeyinde alınan tedbirlerin etkinliği nasıl ölçülmektedir?
- 5) Tekstil üreticileri ve moda markalarına yönelik, atıklarının azaltılmasını ve geri dönüşüm süreçlerine katkı sağlamalarını teşvik eden düzenlemeler mevcut mudur; mevcut değilse, bu konuda atılması planlanan adımlar nelerdir?
- 6) Türkiye'de tekstil ürünlerinin kullanım ömrü bitmeden atılmasını önlemek için AB'de olduğu gibi ek tedbirler alınması düşünülmekte midir?
- 7) Türkiye'de tekstil ürünlerinin kullanım ömrü bitmeden atılmasını önlemek için üretici sorumluluğu esasına dayalı bir sistem planlanmakta mıdır?
- 8) Türkiye'de yıllık gıda ve tekstil atık miktarına ilişkin güncel veriler nelerdir?
- 9) Gıda ve tekstil atıklarının azaltılmasına yönelik kısa vadede alınacak hedefler belirlenmiş midir; belirlenmişse söz konusu hedeflerin ana başlıkları nelerdir?
- 10) AB düzenlemelerine uyum sağlamak ve çevreye duyarlı bir atık yönetimi politikası geliştirmek amacıyla Bakanlığınız tarafından ülke çapında yürütülen ve kısa vadede yürütülmesi planlanan projeler nelerdir?

CEVAP

Bakanlığımızca 2017 yılında Sıfır Atık Projesi başlatılmıştır. Proje ile atık oluşumunun önlenmesi, atıkların kaynağında ayrı toplanması, atık depolama alanına gönderilecek atık miktarının azaltılması, geri dönüşüm ve kaynak verimliliğinin artırılması hedeflenmektedir. Proje kapsamında 2019 yılında Sıfır Atık Yönetmeliği yayımlanmış olup yönetmelikte atık

önlemeye ilişkin politikalar belirlenmesi, atık önleme tedbir uygulamalarının izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Bu doğrultuda atık hiyerarşisinde en öncelikli seçenek olan “önleme” seçeneği atık yönetim sistemimizin temel hedefi olarak belirlenmiştir.

Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında sıfır atık yönetim sistemine geçmesi zorunlu olan yerlerden (mahalli idareler, kamu kurum ve kuruluşları, eğitim kurumları ve yurtlar, alışveriş merkezleri, sağlık kuruluşları vb.) atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması için asgari olarak;

- a) Sürdürülebilir üretim ve tüketim modelleri geliştirilmesi,
- b) Yeniden kullanılabilir ürünlerin tercih edilmesi,
- c) Fazla hacim ve ağırlıkta ambalaj kullanılmaması,
- ç) Ürünlerin onarılması ve yeniden kullanımlarının sağlanması,
- d) Gıda atığı önleme planlarının hazırlanması,
- e) Gıdaların yeniden dağıtımlarını teşvik eden uygulamaların tercih edilmesi,
- f) Ürünlerde ve malzemelerde tehlikeli madde kullanımının azaltacak önlemlerin alınması,
- g) Özellikle yeniden kullanıma veya geri dönüşüme uygun olmayan atıkların oluşumunun azaltılması gerekmektedir.

Tekstil sektörü için öncelik, hammadde temininden başlayarak tüm süreçte atık oluşumunun önlenmesidir. Bakanlığımız mevzuatında tekstil atıklarının oluşumunun önlenmesi, kullanılmış tekstil ürünlerinin kullanım ömrünün uzatılması, ayrı toplanarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması, yeniden kullanımının, ayrı biriktirilmesi ve geri dönüştürülmesi, sağlanması esas olarak yer verilmiştir.

Ülkemizde Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında tekstil atıklarının ayrı toplama sorumluluğu belediyelere verilmiş olup belediyeler tarafından tekstil atıklarının ayrı biriktirilmesi için konteynerler, mobil atık getirme merkezleri yerleştirilmekte, atık getirme merkezleri kurulmaktadır. Tekstil atıkları biriktirme ekipmanlarında birliktelik sağlamak ve algı oluşturmak adına tekstil biriktirme ekipmanı pembe renk olarak belirlenmiştir.

Ayrıca tekstil satışı yapan zincir marketler ile 400 m2 ve üzeri kapalı satış alanına sahip satış noktalarına vatandaşın tekstil atıklarını getirebilmesi için toplama noktası oluşturma zorunluluğu getirilmiştir. Ayrı toplanan tekstil atıkları tesislerde türlerine göre ayrıldıktan sonra kullanılabilir durumda olanlar ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmakta, yeniden kullanıma kazandırılmakta, kullanılamayacak durumda olanlar türlerine göre ayrıldıktan sonra iplik, kumaş ve keçe yapılarak geri kazandırılmaktadır.

02.04.2015 tarih ve 29314 sayılı Atık Yönetimi Yönetmeliği 9. Maddesi (ğ) bendi kapsamında Bakanlığımızca geliştirilmiş olan Atık Yönetim Uygulaması (ATYÖN)/Atık Beyan Sistemi (TABS) ile atık üreticilerinin 1 yıl boyunca işleme tesisine işlenmek üzere göndermiş oldukları atıklar ile tesis stokunda yer alan atıklara ilişkin verileri takip eden yıl içerisinde beyanı alınmakta olup, bu beyanlar ile Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamında ambalaj atıkları ve özel atıklar; RİP kapsamı dışında olan atık grupları ise ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü web sayfası üzerinden Atık İstatistiği Bülteni olarak yayınlanmaktadır. Öte yandan, söz konusu istatistiklerin oluşmasında kullanılan raporlama

ekranları yine web sayfasından il bazında, yıl bazında atık kodu, işleme yöntemi ve atık miktarı gibi verileri içerecek şekilde “*Resmi İstatistikler*” başlığı altında yayınlanmaktadır. En son 2022 yılı Atık İstatistiği Bülteni yayınlandığından Raporlama ekranları da 2022 yılını kapsayacak şekilde yayınlanmakta olup, çalışmaları devam etmekte olan 2023 yılı Atık İstatistikleri Bülteni ve Raporlama Ekranı RİP planlamaları kapsamında 25 Aralık 2025’te yayınlanacaktır.